

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale (inițiativa legislativă nr. 223 din 13 iunie 2025)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 223 din 13 iunie 2025) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și ale articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Potrivit argumentelor autorilor reflectate în nota de fundamentare, proiectul de lege a fost elaborat în scopul eficientizării și simplificării procesului de aplicare și executare a prevederilor Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale (în continuare – *Legea nr. 25/2016*), precum și prevenirea eventualelor posibilități de eludare a măsurilor restrictive internaționale.

Ca urmare a examinării proiectului, considerăm judicioasă înaintarea următoarelor propuneri de îmbunătățire acestuia.

La Articolul I:

La subpunctul 1.1, cu referire la redacția propusă pentru alineatul (1¹) al articolului 10 din Legea nr. 25/2016, menționăm că, potrivit articolelor 66 și 129 din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul este autoritatea care aprobă direcțiile principale ale politicii externe a statului și direcțiile principale ale activității economice externe. Totodată, potrivit articolelor 12 și 13 din Legea nr. 25/2016, Parlamentul instituie măsurile restrictive internaționale politico-diplomatice și economico-financiare. Astfel, propunem următoarea redacție a alineatului (1¹):

„(1¹) Decizia privind alinierea Republicii Moldova la măsurile restrictive internaționale, instituite prin acte ale Uniunii Europene, cu excepția celor prevăzute la art. 4 lit. a) și b) se adoptă de către Ministerul Afacerilor Externe după consultarea Prim-ministrului și a autorităților/instituțiilor publice competente sau, după caz, ca urmare a examinării subiectului în cadrul ședinței Consiliului interinstituțional de supervizare.”

În contextul propunerii formulate, se impune necesitatea excluderii de la subpunctul 1.2 din proiect a textului „, (4) și (5)”;

Totodată, reieșind din propunerile menționate *supra*, se impune necesitatea revizuirii cuprinsului alineatului (4) al articolului 10. Prin urmare, propunem următoarea redacție:

„(4) Decizia privind alinierea Republicii Moldova la măsurile restrictive din categoria celor prevăzute la art. 4 lit. a) și b), instituite prin acte ale Uniunii Europene, precum și la art. 4 lit. a), b), d) și f), instituite prin acte ale altor organizații internaționale, se adoptă de către Președintele Republicii Moldova, Parlament sau Guvern în baza competențelor legale pe care le deține fiecare și în modul stabilit la art. 12-15.”

În subsidiar, sugerăm completarea notei de fundamentare la compartimentul 2.2 „Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative”, la al patrulea alineat, după textul „De asemenea, în caz de necesitate, în continuare va putea fi efectuată examinarea subiectului în cadrul ședinței Consiliului interinstituțional de supervizare până la adoptarea deciziei de aliniere” cu următorul text:

„Prin urmare, regimurile existente de măsuri restrictive ale Uniunii Europene nu prevăd aplicarea măsurilor restrictive prevăzute la art. 4 lit. a) „ruperea, suspendarea sau reducerea nivelului relațiilor diplomatice cu un stat” și b) „suspendarea sau denunțarea tratatelor internaționale” de către Ministerul Afacerilor Externe. Astfel, pentru aceste tipuri de măsuri restrictive va rămâne aplicabilă procedura existentă.”

La subpunctul 1.3, textul „al articolului 10 textul” se va substitui cu cuvântul „cuvintele”. Totodată, reamintim că, potrivit normelor de tehnică legislativă, la substituirea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ se menționează expres substituirea „cuvintelor” respective, iar în cazul în care se modifică cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

La punctul 3, sugerăm evitarea utilizării cuvântului „sintagma”, acesta fiind impropriu stilului normativ. În acest sens, pentru o exprimare corectă, la substituirea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ se va aplica regula menționată mai sus. Obiecția este valabilă pentru toate cazurile similare din textul proiectului.

La subpunctul 5.1 din proiect propunem următoarea redacție:

„5.1. la alineatul (3), cuvintele „sau sunt beneficiari efectivi ai acestuia” se exclud, iar la al doilea enunț din aliniatul respectiv, după cuvintele „în privința subiecților restricțiilor” se introduce textul „și/sau a persoanelor juridice asociate acestora sau aflate sub controlul subiecților restricțiilor”.

Propunerea vine în contextul necesității stipulării exprese a posibilității legale de furnizare a datelor de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor către Serviciul de Informații și Securitate, nu doar în privința subiecților restricțiilor, dar și în privința persoanelor juridice asociate și/sau controlate de către subiecții restricțiilor. Informațiile respective le considerăm necesare și

importante, atât în vederea elaborării listelor prevăzute la articolul 28 alineatul (3) din legea de referință, cât și în vederea actualizării informațiilor ulterior obținute și sistematizate de către alte autorități publice (în special Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor), și examinării acestora în vederea întreprinderii, după caz, a atribuțiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Legea nr. 25/2016.

La subpunctul 5.3, referința la alineatul (4) al articolului 28 se va substitui cu referința la alineatul (3) al aceluiași articol, deoarece acesta reglementează nemijlocit lista persoanelor juridice în privința cărora există informații documentate că acestea se află sub controlul unui subiect al restricțiilor. Totodată, termenul, în interiorul căruia Serviciul Fiscal de Stat va emite decizia cu privire la aplicarea interdicțiilor asupra tranzacțiilor și/sau acțiunilor, se va expune în zile lucrătoare. Astfel, recomandăm următoarea redacție pentru alineatul (5) cu care se propune a fi completat articolul 28 din Legea nr. 25/2016:

„(5) În cazul persoanelor juridice aflate sub controlul unui subiect al restricțiilor, incluse în lista prevăzută la alin. (3) al prezentului articol, Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 3 zile lucrătoare de la publicarea listei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va emite decizia cu privire la aplicarea interdicțiilor asupra următoarelor tranzacții și/sau acțiuni:”

Termenul propus va oferi autorității fiscale intervalul de timp suficient pentru a întreprinde măsurile necesare în vederea asigurării aplicării eficiente a măsurilor reglementate de Legea nr. 25/2016 în privința persoanelor juridice referitor la care există informații documentate că acestea se află sub controlul unui subiect al restricțiilor sau sunt beneficiari efectivi ai acestuia.

În subsidiar, pentru a cuprinde complexitatea acțiunilor prin care se pot eluda măsurile restrictive internaționale de către persoanele juridice aflate sub controlul unui subiect al restricțiilor, propunem completarea literei a) din cuprinsul alineatului (5), cu care se completează articolul 28 din Legea nr. 25/2016, cu următorul text: „precum și a mijloacelor bănești rezultate din răscumpărarea valorilor mobiliare sau plata cupoanelor/dobânzilor pe valori mobiliare”.

În vederea eficientizării procesului de emitere a deciziei menționate la articolul 28 alineatul (5) din Legea nr. 25/2016 și a responsabilizării persoanelor juridice controlate, propunem excluderea literei c) din redacția alineatului (5) de la subpunctul 5.3 din proiectul de lege, iar interdicția privind „acordarea creditelor și altor produse creditare (leasing financiar sau operațional, factoring, garanții bancare) de către instituțiile financiare bancare și nebancare”, să fie transferată în lista obligațiilor prevăzute pentru persoanele juridice controlate instituite prin reglementarea propusă pentru articolul 28 alineatul (6). Respectiv, se propune completarea redacției propuse pentru articolul 28 alineatul (6) cu litera c), având următorul cuprins:

„c) să nu contracteze credite și alte produse creditare (leasing financiar sau operațional, factoring, garanții bancare) de la entitățile din sectorul financiar bancar și nebancar”.

Pentru sporirea clarității normei stabilite la litera d) de la subpunctul 5.3 și pentru a oferi o argumentare derogării efectuate de la Legea nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative, propunem expunerea acesteia în următoarea redacție:

„d) efectuarea operațiunilor de încasare și eliberare a numerarului, prin derogare de la prevederile Legii nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative. Interdicția respectivă nu se aplică în cazul încasărilor în numerar, de la persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în cazul comercializării cu amănuntul, în sumă ce nu depășește 1000 de lei pentru o plată.”

Litera f) de la subpunctul 5.3 se propune a fi completată cu cuvintele „care contribuie la eludarea măsurilor restrictive”, astfel încât efectele normei să fie previzibile, în măsura în care să permită subiecților de drept să-și gândească conduita conform reglementărilor sale.

La alineatul (8) de la subpunctul 5.3 din proiect, propunem examinarea suplimentară a oportunității completării listei autorităților care urmează să se abțină de la unele tranzacții/acțiuni care pot duce la eludarea măsurilor restrictive internaționale. Prin urmare, se propune următoarea redacție pentru acest alineat:

„(8) Agenția Servicii Publice, Depozitarul Central Unic, Comisia Națională a Pieței Financiare, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, societățile de plată, societățile de registru, societățile de investiții, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală și alte persoane juridice învestite cu drept de înregistrare/evidență a bunurilor și drepturilor se vor abține de la executarea oricăror activități care ar facilita transferul și/sau convertirea acestora pentru persoanele juridice identificate în lista prevăzută la art. 28 alin. (3).”

Totodată, în urma examinării mecanismului existent și a celui propus în proiect, în partea ce vizează obligația de identificare și de raportare a fondurilor și a resurselor economice blocate, se constată că nu există un mecanism reglementat în articolul de referință prin care alte autorități (altele decât entitățile raportoare) ar putea să înștiințeze Serviciul Fiscal de Stat despre identificarea unei activități sau tranzacții care eludează măsurile restrictive internaționale, în vederea aplicării măsurilor corespunzătoare stabilite de articolul 29 din Legea nr. 25/2016 de către autoritatea competentă.

În eventualitatea cazului în care o autoritate publică sau altă entitate privată care nu se regăsește în categoria entităților raportoare ar putea intra în posesia unor informații despre activități sau tranzacții care încalcă măsurile restrictive internaționale, se constată că norma prevăzută la articolul 28 alineatele (1) și (2) nu prevede un mecanism de intervenție promptă pentru blocarea activității sau a tranzacției respective de către Serviciul Fiscal de Stat, decât dacă acestea nu sunt raportate de către entitățile raportoare.

Totodată, reglementarea obligațiunii de raportare către autoritatea competentă și pentru entitățile private este o recomandare a Comisiei Europene

formulată în Raportul de screening pentru Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și apărare”, pe care Republica Moldova s-a angajat să o implementeze.

Astfel, se propune completarea punctului 5 din proiect cu un subpunct suplimentar ce vizează completarea articolului 28 din Legea nr. 25/2016 cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Orice autoritate/instituție publică sau entitate privată care nu se regăsește în categoria de entitate raportoare conform prevederilor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului este obligată să raporteze, în termen de 24 de ore, Serviciului Fiscal de Stat despre informațiile veridice deținute privind existența unei activități sau tranzacții care ar contribui la eludarea măsurilor restrictive internaționale. Ca urmare a raportărilor respective, Serviciul Fiscal de Stat întreprinde măsurile corespunzătoare prevăzute la art. 29.”

La subpunctul 6.2, în contextul propunerii formulate mai sus de a completa articolul 28 cu alineatul (2¹), în redacția propusă pentru alineatul (1¹) al articolului 29, referința la alineatele (1)-(2) ale articolului 28 se va exclude, iar după cuvântul „menține” se introduce textul „/aplică”.

Subpunctele 6.4 și 6.5 se vor comasa, iar în vederea integrării armonioase a modificărilor în actul normativ de bază, amendamentul se va indica după cum urmează: „la alineatele (3)-(5), în toate cazurile, textul «și (2)» se va substitui cu textul « , (1¹) și (2)»”.

În contextul celor menționate, Guvernul comunică susținerea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, cu luarea în considerare a propunerilor de îmbunătățire formulate mai sus.